



Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

C. xxix. De phisiscis/ theoricis/ & practicis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70332)

Ad Hebre. x.

Deutero. xviii

gladium moyses & prosternat egyptias abominationes: & abscōdat eas ne appareāt in p̄spectu fidelium in sabulo sterilitatis sue. Loquatur verbum / sentētiā proferat in condemnationē errorum: quos diutius a domo tua abigere perauim⁹. ¶ Verbum siquidē gladius est bis acutus: viu⁹ & efficax penetrabilior omni gladio ancipiti / pertingens vsq; ad diuisionē anime & spiritus: cōpagū quoq; & medullarū / discretor etiam cogitationū. Insensatus est qui hoc gladio imminente non timet. Et ecce in facie ecclesie in cōspectu omniū imminet. Deniq; & in omnes dirigitur. Inquit enī. Quando ingressus fueris terram quā dominus deus tuus dabit tibi: caue ne imitari velis abominationes illarum gentiū ne inueniatur in te qui lustret filiū suum aut filiā suam ducens per ignem / aut qui ariolos sciscitetur: & obseruet somnia atq; auguria: ne sit maleficus: ne incātator / ne phitones consulat et diuinos / & querat a mortuis veritatē. Omnia enim hec abominatur dominus: & propter huiuscemodi scelera delebit eos in introitu tuo / perfect⁹ eris & absq; macula cū domino deo tuo. Gentes iste quarum possidebitis terrā / augures & diuinos audiunt. Tu autem a dño deo tuo aliter institutus es. Quis ergo dubitet hec criminalia & non modo languorē sed fidei exterminiuū esse: quod tanta diligētia ppheticus immo spiritus sancti sermo eraditur. Abominationes sunt dicēte domino: & homo se supra hominē fieri opinatur cū istorum asscut⁹ est diciplinam: propter huiuscemodi scelera delete sunt gentes & humana temeritas se in his multiplicari confidit.

¶ De phisicis theoreticis & practicis. Capitulu. XXIX.

Phisica qd ē

Licet tamen vt de futuris aliquis cōsulatur ita quidem si aut spiritu polleat prophētie: aut ex naturalib⁹ signis quid in corporibus animalium eueniat: phisica docente cognouit: Aut si qualitatem temporis imminentis experimentorū iudiciis colligit: dū tamen his posterioribus nequā quis ita aurē accōmodet: vt fidei aut religioni preiudicet. Sed nec primi audiēdi sūt nisi in eo quod loquūtur a domino qđ nūq; religionē ipugnat: quia verū nequit esse vero contrariū: nec bonum bono. ¶ At phisici dum nature nimiū auctoritatis attribuūt: in auctorē nature aduersando fidei plerūq; impingunt. Non enim omnes errores arguo: licet plurimos audierim de anima / de virtutibus & operibus eius: de augmento corporis & diminutione / de resurrectione eiusdem / & creatione rerum / aliter q̄ fides habeat disputantes. De ipso quoq; deo interdum

ita loquuntur: vt si terrigene tentarent astra gigantes: & inani conatu cum enchelado/ vt eis ethne onus ignifluū imponatur/ cupiant promereri. Sed in his facile labi possunt quia quātūq; ingenii vires/ citra profūditatem difficultat/ que in his vertitur subsistunt: vbi vero deficit intellectus/ fidei ratione deducta: que media est restat sola opinio. Cū vero de inferiorib⁹ querit: puta de cōplexione aīalis: de causa & cura egritudinis/ eis oīno nihil deest p̄ter effectū operis si is desiderat. Et qdē theorici quicq; suū est faciūt. Et forte p̄ amore tuo amplius erogabunt: ab eis singularum rerum causas & naturas accipies. Sanitatis: egritudinis: & neutralitatis censores sunt. Dant sanitatem verbote nus: & conseruant. Neutralitatem iūbent istuc diuertere: egritudinis preudent & docent causas: indicant ei initium augmentum statum & declinationem. Quid multa? Cum eos audio/ videntur mihi posse mortuos suscitare: nec esculapio mercurio ue creduntur inferiores: veruntamen in eo magna mentis ammiratione distrahor & perturbor: q̄ a seipsis tanto verborū conflictu/ & collisione rationū dissiliunt & discordant. Vnum profecto scio: contraria simul vera esse non posse. Quid de medicis practicis dica? Absit vt de eis quicq; peruersum loquar. In manus enim eorum exigentibus peccatis meis nimis frequenter incido. Non sunt exasperandi verbis: sed potius demulcēdi obsequio. Nolo me tractent durius: nec etiam sentire audeo quod omnes clamant. Dicam ergo cum sancto salomone: quia medicina a domino deo est: & vir sapiens non contemnet eam. Nemo siquidem magis necessarius est aut vtilior medico/ dūmodo sit fidelis & prudens. Quis enim preconia illi⁹ declamare sufficiat: qui salutis artifex/ procurator vite/ in eo dominum imitatur: & vices eius agit: q̄ salutē quam ille operatur & quasi dominus & princeps donat/ iste iconomus et minister procurat & dispensat? Nec ad rem attinet: si qui pseudo gratiam vendūt & qui iustiores videri volunt dum nihil accipiant anteq̄ eger conualescat: in eo inigores sunt q̄ beneficium temporis immomunus dei manibus suis ascribunt: cum ille quem dominus erigit: & vigor nature conalescentis citra operam eius fixerat erigendus: quis istud iam paucorum sit: sibi inuicem suadentibus & replicantibus medicis. Dum dolet accipe. Nec moueor si opera eorum in se compugnēt: cum sciam contrariorum plerūq; esse eundem effectum. Sed cum inter manus eorum quis in fata colapsus est: tunc necessarias producēt rationes: quibus appare

Encheladus
gigas.

De medicis.



Ecc̄i. xxxviii.
Medicina qd
ē s̄ salomonē.

Polícratici de Curialiū nugis.

Color rhetori-
cus qui dicitur
occupatio.

bit q̄ vita eius non fuerat ulterius protendenda. Et vt dicitur
quos longa afflixerunt inedia: iam mortuis sorbiciūculas faci-
unt & inutiles: & delictos preparant cibos. Expectas forte vt
dicam quod dicit apostolus / quia hii sunt / qui homines officio-
sissime occidunt: sed frustra. Absit enim vt hanc contumeliam
proferam: quam si forte audire volueris: senecam / pliniū adeas
& sydonium: qui hoc in aurib⁹ tuis / clamore valido replicabūt.

¶ Explicit liber secundus.

¶ Incipit prologus libri Tertii.



Ultorum hostis fio: dum ineptias nugato-
rum excutio. Qua de causa ocjari & filere de-
creueram: sed alterum mihi negociorum tu-
multus excutit / alterum motus animi inter-
rumpit. Qui enim sub potestate constitutus
est: si sapit obtemperat imperio presidentis.
Quem stimuli affectuum pungunt: dissimu-
lare non potest quin moueatur ad formam passionis. Exultat
ergo quem gaudii aura demulcet / spes inducit hylaritatē: met⁹
trepidat: dolentis animus merore confunditur. Hec apud singu-
los alternat facies boni aut mali. Verum sensus malorum alti-
or est & sepius in omnes incurrit. Quis est enim qui malorū
asperitate sepius non vratur q̄ demulceatur fomēto bonorum?
Rarus est qui totius fortune impetum a se toto possit arcere.
Qui suis viribus preualet: in amici aut familiaris corpore vel
forte tentatur: licet parum humanus sit: quem extrancorum
iactura non concutit. Non satis homo est quem aliena non mo-
uent. Sed sapientioribus iam venit in dubium: an quicq̄ homis
recte sit homini alienum. Virtutis vero processus ambiguita-
tis huius nodum soluit / cum & comicus nihil humani alienū a
fereputet / & magister celestis hominem homini diligendum
docuerit vt seipsum. Vnde patet indignum esse tanto magi-
stro discipulum qui veritati non gaudet: & aduersus publice sa-
lutis hostes non excandescit. Eos vero pro parte presentis opus-
culi aliquatenus tangit intentio: & nugas eorum quo potest &
consuevit / telo discutiet.

Matth. xxij.

¶ Explicit prologus libri tertii.

¶ Incipit liber tertius.